Pwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd

Adroddiad ar ganlyniad ymchwiliad i gŵyn yn erbyn y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones, Cyngor Gwynedd

1. Cyhoeddir yr adroddiad hwn yn unol â gofynion Rheoliadau Ymchwiliadau Llywodraeth Leol (Swyddogaethau Swyddogion Monitro a Phwyllgorau Safonau) (Cymru) 2001 (fel y'i diwygiwyd) ('y Rheoliadau').

2. Yn dilyn ymchwiliad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru i gŵyn yn erbyn y Cyng. Jones, cyfeiriwyd y mater i Bwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd am ystyriaeth a phenderfyniad. Ceir manylion o benderfyniad y Pwyllgor yn yr **Atodiad** i'r adroddiad hwn (isod).

3. Yn unol â gofynion y Rheoliadau anfonir copi o'r adroddiad hwn at:

- Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
- Swyddog Monitro Cyngor Gwynedd
- Cyng. A. M. Jones
- Cyng. D. Edwards (yr achwynydd)

4. Ar ôl derbyn yr adroddiad hwn rhaid i'r Swyddog Monitro ei osod ar wefan y Cyngor a sicrhau bod copi ar gael i'w archwilio gan y cyhoedd ym Mhencadlys y Cyngor, Caernarfon. Rhaid hefyd cyhoeddi o'r adroddiad mewn papurau newydd a gylchredir yn yr ardal.

Pwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd
Rhagfyr 2011

Atodiad

RHYBUDD O BENDERFYNIAD GAN Y PWYLLGOR SAFONAU

Aelod:	Aeron Maldwyn Jones
Awdurdod Perthnasol:	Cyngor Gwynedd
Dyddiad, amser a lleoliad gwrandawiad y Pwyllgor Safonau:	30 Medi 2011
Achwynydd:	Y Cynghorydd Dyfed Wyn Edwards
Rhif Cyf. Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	200901550

1. Ystyriodd Pwyllgor Safonau Cyngor Gwynedd adroddiad gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ynglŷn â thoriad honedig o'r Cod Ymddygiad i aelodau Cyngor Gwynedd gan y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones, a gyfeiriwyd i'r Pwyllgor Safonau gan yr Ombwdsmon dan Adran 71(2) Deddf Llywodraeth Leol 2000 am benderfyniad.

2. Derbyniwyd cwynion gan yr Ombwdsman fod y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones wedi methu â chadw at y Côd Ymddygiad i aelodau o Gyngor Gwynedd (Y Côd Ymddygiad) drwy ei fod wedi:-

(a) mewn postiad ar flog dan y teitl "cyng aeron maldwyn jones", dyddiedig 9 Hydref 2009, datgan ar gam bod y Cynghorydd Edwards, y Prif Weithredwr ac eraill yn hedfan i Gaerdydd am gyfarfod ag Alun Ffred Jones er mwyn cael cyllid ychwanegol i Gyngor Gwynedd, a holodd pam nad oedd modd cynnal y cyfarfod hwn yng Nghaernarfon. Drwy ddatgan bod hwn yn gyfarfod rhwng y Cynghorydd Edwards, y Prif

Weithredwr ac eraill ag Alun Ffred Jones AC, a allai fod wedi'i gynnal yn lleol, roedd wedi rhoi'r argraff bod y daith yn wariant gwastraffus o arian y pwrs cyhoeddus, ac roedd y Cynghorydd, yn ei gapasiti swyddogol, wedi ceisio sicrhau anfantais i'r Cynghorydd Edwards mewn ffordd amhriodol, yn groes i baragraff 7(a) y Côd Ymddygiad.

(b) yn y postiad ar y blog ar 9 Hydref 2009, honnodd hefyd bod cost y daith mewn awyren (ddwy ffordd) ar gyfer pob unigolyn yn £120 ac y byddai'n rhaid i'r trethdalwyr dalu am y "sbri" yma yng Nghaerdydd. Ar yr adeg pan osodwyd y postiad hwn ar y blog, nid oedd y Cynghorydd Jones yn gwybod faint oedd y gwir gost. Yn ogystal, nid oedd modd cyfiawnhau'r defnydd a wnaeth o'r gair "sbri". Roedd hyn yn feirniadaeth anghywir o'r awdurdod wedi'i mynegi'n gyhoeddus a gellid ystyried hyn yn enghraifft o ddwyn anfri ar yr Awdurdod yn groes i baragraff 6 (1) (a) y Côd Ymddygiad.

(c) mewn blog, dyddiedig 24 Chwefror 2010, nododd y Cynghorydd Jones "Bydd Dyfed wrth gwrs yn hedfan i lawr fel arfer, ar draul trethdalwyr Gwynedd" a chyfeiriwyd at "DYFED AIR-PROFA FO". Er gwaethaf honiad y Cynghorydd Jones bod y Cynghorydd Edwards yn hedfan yn aml, mae'r sylwadau hyn yn sarhaus. Drwy wneud y sylwadau hyn yn ei gapasiti swyddogol, ceisiodd y Cynghorydd Jones sicrhau anfantais i'r Cynghorydd Edwards mewn ffordd amhriodol, yn groes i baragraff 7(a) y Côd Ymddygiad.

3. Fel mater rhagarweiniol, ystyriodd y Pwyllgor gais gan y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones na ddylai'r Cynghorydd Margaret Griffith eistedd fel aelod o'r Pwyllgor. Y sail i'r cais hwnnw oedd y ffaith bod yr achwynydd, y Cynghorydd Edwards, yn Arweinydd grŵp Plaid Cymru yng Nghyngor Gwynedd. Felly, fel aelod o Blaid Cymru, roedd gan y Cynghorydd Griffith gysylltiad rhy agos â'r materion i'w penderfynu gan y Pwyllgor ac na ddylai gymryd rhan wrth i'r Pwyllgor ddod i benderfyniad ynghylch y cwynion. Cynghorwyd y Pwyllgor nad oedd y cysylltiad yn fuddiant personol er dibenion y Côd Ymddygiad. Cynghorwyd y Pwyllgor yn ogystal bod y Rheoliadau sy'n llywodraethu aelodaeth Pwyllgorau Safonau yn caniatáu i aelodau'r Cyngor wrando ar faterion sy'n ymwneud ag aelodau eraill a bod

cysylltiadau grŵp yn anochel mewn strwythur o'r fath. Yn seiliedig ar hynny, nid oedd presenoldeb y Cynghorydd Margaret Griffith ar y Pwyllgor yn arwain at ragfarn amlwg. Atgoffwyd y Pwyllgor o'r angen i ystyried y mater gerbron yn wrthrychol yn seiliedig ar y dystiolaeth ac heb gyfeirio at unrhyw ragdueddiadau, cysylltiadau neu faterion allanol eraill. Penderfynodd y Pwyllgor y gallai fwrw ymlaen i ystyried y cwynion a chynnwys y Cynghorydd Margaret Griffith yn y trafodaethau.

4. Yn ogystal, gofynnodd y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones i'r Pwyllgor ystyried y cyfnod o amser a oedd wedi mynd heibio rhwng y gŵyn gychwynnol a'r gwrandawiad ei hun. Cyflwynwyd y gŵyn gychwynnol ar 5 Tachwedd 2009, ond ni chwblhawyd adroddiad yr Ombwdsman hyd nes 28 Mawrth 2011. Ystyriai bod yr oedi wedi rhagfarnu ei allu i amddiffyn yr honiadau a chyfeiriodd yn benodol at y ffaith bod aelodau perthnasol o staff yr Awdurdod, megis Hanna Llŷn, cynorthwyydd y Cynghorydd Dyfed Edwards, wedi gadael cyflogaeth yr Awdurdod ac nad oedd modd iddi gyflwyno tystiolaeth. Mewn ymateb, eglurodd y Swyddog Ymchwilio bod swyddfa'r Ombwdsman wedi bod dan bwysau gwaith aruthrol pan gyflwynwyd y gŵyn gychwynnol, ond bod cynnydd mewn adnoddau staff wedi caniatáu i ymchwiliadau, megis yr ymchwiliad i'r gŵyn yn erbyn y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones, fynd rhagddynt. Ystyriodd y Pwyllgor y ceisiadau a chasglodd bod natur y dystiolaeth gerbron yn ymwneud bron yn gyfan gwbl â deunydd ysgrifenedig a deunydd wedi'i gofnodi'n electronig ac nad oeddynt yn ddibynnol ar dystion yn cofio ffeithiau a digwyddiadau i unrhyw raddau arwyddocaol. Felly, casglodd bod modd i'r gwrandawiad barhau ac nad oedd unrhyw risg i'r Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones gael gwrandawiad annheg oherwydd yr oedi. Fodd bynnag, roedd y Pwyllgor yn bryderus iawn ynghylch yr amser a gymerwyd i ymchwilio i'r mater. Er gwaetha'r eglurhad a gafwyd, gofynnodd y Pwyllgor i swyddfa'r Ombwdsman gael ei hysbysu bod y Pwyllgor o'r farn bod yr amser a gymerwyd wedi bod yn afresymol ac y dylid osgoi hyn yn y dyfodol.

5. Ystyriodd y Pwyllgor Safonau adroddiad ysgrifenedig ymchwiliad yr Ombwdsman, cyflwyniadau llafar gan Mr Eirwyn Pritchard, Swyddog Ymchwilio a chyflwyniadau ysgrifenedig a llafar gan y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones.

6. Penderfynodd y Pwyllgor Safonau bod y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones wedi methu â chydymffurfio â'r Côd Ymarfer fel a ganlyn:-

6.1 Canfuwyd fod ymddygiad y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones mewn perthynas â chwyn 2(a) yn torri paragraff 7(a) y Côd Ymddygiad.

Roedd y rhesymau dros benderfyniad y Pwyllgor fel a ganlyn.

Canfuwyd mai seminar a drefnwyd gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ("CLlLC") i drafod y problemau a wynebai'r maes Treftadaeth, y Celfyddydau a Thwristiaeth yn y dyfodol oedd y cyfarfod ar 8 Hydref 2009. Roedd y Gweinidog dros Dreftadaeth yn bresennol yn y seminar, ynghyd â nifer o siaradwyr gwadd, Cynghorwyr ac Uwch Swyddogion o Gymru ben baladr. Cadeirydd y seminar oedd y Cynghorydd Dyfed Edwards. Roedd y disgrifiad o natur y cyfarfod a gafwyd yn y blog yn ffeithiol anghywir. Nid oedd y Prif Weithredwr nac aelodau a swyddogion eraill yn bresennol yn y seminar ac ni fyddai wedi bod yn bosib cynnal y cyfarfod ym Mhenygroes fel yr awgrymwyd yn y blog.

Yn ogystal, canfu'r Pwyllgor nad oedd sail i'r honiadau bod y Cynghorydd Dyfed Edwards wedi ceisio perswadio Uwch Swyddogion ac Aelodau i beidio â mynychu drwy gylchredeg gwahoddiad i'r cyfarfod ar y funud olaf. Ymhellach, canfu nad oedd y Cynghorydd Dyfed Edwards wedi ceisio camarwain yr ymchwiliad drwy awgrymu bod cyfarfod gyda Jane Hutt, y Gweinidog dros Addysg wedi'i gynnal yn ystod y bore ar 7 Hydref, yn hytrach nag yn y prynhawn. Roedd y cyfarfod wedi'i newid o ganlyniad i dywydd garw'n amharu ar deithiau awyren ar y diwrnod.

Er iddo gael ei hysbysu o'r anghywirdebau hyn yn gynnar gan Swyddog Monitro'r Cyngor, nid oedd y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones wedi llwyddo i ddileu'r rhan fwyaf o'r postiad ar ddyddiad y gwrandawiad. Roedd yr honiadau a wnaed gan y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones yn ei gapasiti fel aelod o'r Cyngor, ynghylch natur y cyfarfod, y mynychwyr ac ymddygiad y Cynghorydd Edwards yn anghywir. Canfu'r Pwyllgor y gwnaed y sylwadau yn amhriodol a'u bod wedi'u dylunio i greu anfantais i'r Cynghorydd Edwards drwy geisio rhoi'r argraff ei fod yn gwastraffu arian cyhoeddus.

6.2 Canfuwyd bod ymddygiad y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones mewn perthynas â chwyn 2(b) yn torri paragraff 6(1)(a) y Côd.

Canfu'r Pwyllgor bod honiad y Cynghorydd bod cost y daith mewn awyren (ddwy ffordd) yn £120 y pen, yn anghywir. Yn ogystal, canfu'r Pwyllgor nad oedd modd ystyried yn gyfreithlon y cyfarfodydd a fynychwyd gan y Cynghorydd Edwards rhwng 7 ac 8 Hydref 2010 yn "sbri". Roedd y sylwadau, a honnai eu bod yn cyfeirio at Arweinydd y Cyngor, y Prif Weithredwr a swyddogion ac aelodau eraill amhenodol yn sarhaus ac y gallent ddwyn anfri ar yr awdurdod drwy honni bod adnoddau cyhoeddus yn cael eu gwastraffu ar siwrnai gwag nad oeddynt ag unrhyw beth i'w wneud â busnes cyfreithlon y Cyngor. Roedd hyn yn feirniadaeth anghywir o'r awdurdod wedi'i mynegi'n gyhoeddus a gellid ystyried hyn yn enghraifft o ddwyn anfri ar yr Awdurdod yn groes i baragraff 6 (1) (a) y Côd Ymddygiad.

6.3 Canfuwyd bod ymddygiad y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones mewn perthynas â chwyn 2(c) yn torri paragraff 7(a) y Côd.

Roedd y Pwyllgor yn ystyriol o'r ffaith bod dadl i'w chael ynghylch materion yn ymwneud â gwerth am arian trefniadau teithio. Fodd bynnag, ystyriai bod y sylwadau "Bydd Dyfed wrth gwrs yn hedfan i lawr fel arfer, ar draul trethdalwyr Gwynedd" a'r cyfeiriad "DYFED AIR – PROFA FO" yn sarhaus. Awgrymai'r sylwadau bod y Cynghorydd Edwards yn hedfan yn aml a diangen i Gaerdydd ar gost y trethdalwyr. Fodd bynnag, ni chyflwynodd y Cynghorydd Jones unrhyw dystiolaeth i gyfiawnhau'r fath sylwadau. Roedd natur y sylwadau yn y blog yn sarhaus ac felly yn amhriodol ac wedi'u dylunio i greu anfantais i'r Cynghorydd Edwards drwy geisio rhoi'r argraff ei fod yn gwastraffu arian cyhoeddus.

7. Penderfynodd y Pwyllgor y dylid gwahardd y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones rhag bod yn aelod o Gyngor Gwynedd am fis. Bydd cyfnod y gwaharddiad yn cychwyn ar y diwrnod ar ôl i'r amser a ganiateir i gyflwyno rhybudd apêl ddod i ben, fel y nodir isod.

8. Yn ogystal, penderfynodd y Pwyllgor:

8.1 Y dylai'r Cynghorydd Jones ymgymryd â hyfforddiant ychwanegol ar y Côd Ymddygiad;

8.2 Y dylid dileu rhannau perthnasol y blog ar unwaith;

8.3 Y dylai ymddiheuro i'r Cynghorydd Dyfed Edwards am y sylwadau yn y blog.

9. Gall y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones apelio yn erbyn penderfyniad y Pwyllgor Safonau i dribiwnlys apeliadau a dynnwyd o Banel Dyfarnu Cymru. Bydd rhaid cyflwyno apêl drwy anfon rhybudd ysgrifenedig i'r cyfeiriad isod o fewn **21 diwrnod** o dderbyn y rhybudd o benderfyniad hwn. Bydd rhaid i'r rhybudd apêl nodi'r rhesymau dros apelio a hefyd p'un a yw'r aelod yn cydsynio i'r apêl gael ei gynnal drwy sylwadau ysgrifenedig. Dylid cyflwyno'r Rhybudd Apêl i:

Y Llywydd
Panel Arfarnu Cymru
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

10. Cadeiriwyd y Pwyllgor Safonau gan John Pollard, yn cynnwys Keith Greenly-Jones, Eryl Jones-Williams, Margaret Griffith, John Pollard, Sam W. Soysa, Gwilym Ellis Evans a David Clay. Cyhoeddir adroddiad ar ddeilliant yr ymchwiliad yn unol â Rheoliadau Ymchwiliadau Llywodraeth Leol (Swyddogaethau Swyddogion Monitro a Phwyllgorau Safonau) (Cymru) 2001 (fel y'i diwygiwyd).

11. Hysbysir y Cynghorydd Aeron Maldwyn Jones, yr achwynwyr a enwir uchod ac Ombwdsman Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn briodol.

Arwyddwyd: ………………………………………………………………..
CADEIRYDD ar ran y Pwyllgor Safonau

Dyddiad: